

Skatt och bokföring hör ihop

Remisskritiken mot att frikoppla beskattningen från redovisningen är stor, både från näringslivet (DI Debatt 20/2) och Skatteverket.

Ett av huvudskälen till att inte låta redovisningen ligga till grund för beskattningen är enligt SamRoB-utredningen, (SOU 2008:80) konstitutionellt.

Det har i lag och rättspraxis betraktats som en valrätt, att så länge man håller sig inom en viss ram av godtagbara sätt att redovisa resultatet, har detta också legat till grund för beräkningen av den skattepliktiga inkomsten.

I vissa fall finns särskilda skatte-regler och då justeras det bokföringsmässiga resultatet i deklarationen. Grundlagen fordrar att normer om skatt meddelas genom lag och att det ur dessa föreskrifter går att utläsa hur den skattepliktiga inkomsten ska beräknas.

Denna normgivningskompetens får inte utövas av något annat organ, vare sig regeringen, myndighet eller domstolar, och får inte heller överlåtas av riksdagen till någon annan.

Strider en norm om god redovisningssed då mot grundlagen?

En obestämd norm, till exempel god redovisningssed kan, om den skapar utrymme för godtycke vid tillämpningen, strida mot legalitetsprincipens bestämdhetskrav. Men om oklarheten däremot är till den enskildes

Anders Hultqvist

adjungerad professor i finansrätt, Stockholms universitet

**”Utrym-
met att
välja redo-
visnings-
sätt har
krympt på
grund av
ambitio-
ner att
styra.”**

fördel och skapar en valfrihet för den enskilde behöver den inte vara problematisk.

Problemet är snarast att utrymmet för att inom ramen för god redovisningssed kunna välja redovisningssätt successivt har krympt på grund av alltmer långtgående ambitioner att styra genom preciserade redovisningsrekommendationer.

Med Bokföringsnämndens, BFN, regelpaket K1-K4 förefaller valrätten slopad. Då blir bilden en annan, att BFN de facto övertagit riksdagens roll och blivit normgivare i strid med grundlagen.

Lösningen på problemet är att inte ge BFN:s normer denna dignitet. Förvisso är BFN en myndighet, men har ingen föreskriftsmakt. Den får endast meddela allmänna råd. Denna ”normgivning” är säkerligen en mycket kompetent sammanställning av vad som är ett sätt att följa god redovisningssed. Det utesluter inte att det finns andra sätt.

Om man på goda grunder hävdar att någonting annat också är ”god redovisningssed” och ger en rättvisande bild torde det också vara godtagbart vid beräkningen av den skattepliktiga inkomsten. Ytterst är det domstol som avgör detta.

Det är således snarare en sund skepsis mot försöken att monopolisera uppfattningen om vad som är god redovisningssed som behövs. Då löser man det konstitutionella problemet.